

Votar des de la nova subjectivitat

Els últims mesos, a Catalunya, s'ha fet més visible el desplaçament de l'hegemonia social cap a una nova majoria popular, treballadora, transversal, que ha assumit la iniciativa política i encapçala la construcció del nou país. Els altres protagonistes són instrumentals i secundaris. El procés fonamental és el relleu social en la conducció de l'emancipació.

Durant la manifestació de la vaga del dia 14, a Barcelona, acompanyant l'atapeït bloc d'ERC, vaig re-fermar aquesta percepció. S'acostava gent a la pancarta, com devia passar als altres blocs, a comentar la jugada: alguns des d'una llarga complicitat, altres amb comentaris crítics i altres, encara, a informar engrescats de la seva incorporació al projecte. Tot amb camaraderia i molt bon to. Una parella d'uns cinquanta anys es va acostar a fer-se una fotografia amb Joan Tardà. Vaig sentir que l'home li deia: "Sempre he sigut socialista, però ara també sóc independentista i us votaré". I Tardà, àgil, va abraçar-lo amb un somriure tot dient: "Jo sempre ho he sigut, de socialista i d'independentista".

El creuament de les manifestacions de l'Onze de Setembre i del 14 de novembre mostra l'ampli ventall de sectors mobilitzats ara, a Catalunya, per aconseguir les màximes aspiracions socials i nacionals. I en el moviment s'hi observen dues característiques relativament noves. La primera és la convicció generalitzada que les aspiracions socials i les nacionals van estretament lligades i que ja no es poden separar. Que només en el curs del procés d'emancipació nacional, de construcció d'un país i d'un estat nous, sota l'impuls d'una gran majoria popular, serà possible introduir les transformacions que garanteixin un salt qua-

JOAN M. TRESSERRAS

COMUNICÒLEG, UAB

litatiu en el model social i de ben-estar: més justícia, més igualtat, més llibertat, més transparència, més participació democràtica, més respecte per la diversitat... Evocar, ara, una esquerra al marge del sobiranisme democràtic queda com una excentricitat.

La segona característica és la consciència compartida que la iniciativa del procés correspon a la gent, a la majoria, i no a les formacions polítiques. És la consciència clara del propi protagonisme, que pot delegar funcions a les organitzacions i institucions polítiques, però que no pot ser suplantat. Fins i tot els partits més dinamitzadors del paper capdavanter del moviment ciutadà saben que la garantia per assolir els objectius és en l'energia que pugui acumular i exhibir el moviment popular.

El protagonisme i la iniciativa populars són, amb la reivindicació del dret a decidir, els factors que confereixen a aquesta etapa la condició de revolució democràtica. Estem vivint una veritable revolució democràtica. Pacífica, tranquil·la,

Estem vivint una veritable revolució democràtica. Pacífica, tranquil·la, cívica. Però radical, profunda i ambiciosa

cívica. Però radical, profunda, i ambiciosa. Per això, la legitimitat que en derivarà podrà resistir amb èxit les impugnacions procedents d'institucions espanyoles o europees amb un fonament democràtic comparativament irrisori.

Només els vells esquemes, el desconcert o l'apatia, enmig de l'estaborniment provocat per la crisi, pot explicar el retard dels partits en el diagnòstic, i l'escassa implicació de la intel·lectualitat i el món de l'art i la cultura en el procés de canvi. Com pot l'art i la cultura situar-se al marge del procés històric on, justament aquí, coincideixen els efectes estructurals de la globalització, una profunda crisi econòmica, el descrèdit de la política convencional i l'increment de la iniciativa popular?

Mentre la intel·ligència indolent del sistema desvariejava, la majoria social ha modificat la seva perspectiva del món i del país. Aquesta majoria cívica no només s'ha re-fermat en la voluntat d'esdevenir un nou subjecte històric i polític, sinó que ha procedit d'una manera autònoma i complexa a la construcció social d'una nova subjectivitat. Amb bocins d'indignació reflexiva, d'il·lusió propositiva, i capacitat d'autoorganització, de la multitud n'ha emergit una nova mirada enfora i una nova percepció del propi paper. No hi ha a l'abast cap procés més interessant i carregat de possibilitats que aquest. En quina experiència més estimulante se'ns podria acudir de participar? Ara, quan la política, l'art i la cultura s'aboquin a contribuir-hi críticament i creativament, podrem percebre millor la mesura autèntica de la sacsejada. Però diumenge, davant l'urna, sabrem cadascú en quina perspectiva de futur inscrivim el nostre vot. Si ens hem plegat en secret a la rutina o si hem esperonat la nostra ambició.